

ditus non sint ultra sexaginta scutorum Romanorum summam; et prohibita sunt etiam sub excommunicationis pœna Nuntio Apostolico reservata, donationes, quæ patrimonii occasione fieri solebant. Insuper vetita est *Sanc. IV, n. 21, Tit. I, Lib. IV*, vulgò *Autos Acordados* patrimonii renuntiatio ante obtentam aliunde congruam, et patrimonii administratio, quæ patrimonii donatori traditur, idque sub pœna Commissi. (*)

(**) XXII. Quantum spectat ad secundum, Regio Decreto 6 Maii an. 1766 præscriptum est Locorum Ordinariis, neminem sacro Presbyteratus ordine inaugurandum, cui non possit licentia pro fidelium Confessionibus audiendis conferri, ita ut ad animarum curam, simul ac oporteat exercendam paratus sit. (*)

(**) XXIII. Quoad tertium Supremus Hispaniæ Senatus sæpius indixit Clericis, qui Matrimonium confluxerant, nec ulli adligati erant Ecclesiæ, ut ad proprias redirent; simulque Diœcesanos admonuit, non oportere quod ipsi Litteras Testimoniales alicui elargirentur solo intuitu procurandi sibi Præbendæ acquisitionem: an. 1759, 1766 et 1770. (*)

XXIV. Inter titulos producto Chalced. Canone statutos est Monasterium; puta quum Presbyter Sacramenta ministraturus monasterio præficitur: immo etiam Episcopum uni, vel pluribus monasteriis ministraturum aliquando esse ordinatum narrat Christ. Lupus ad *Canonem VI Chalced.* Ad monasterium etiam ordinari dicitur Clericus, quum non monasterio, sed ejus altaribus præficitur, sed tanquam simplex Monachus monasticis officiis incumbens. Eutychianorum turbis in Syn. Chalcedonensi periclitati sunt monachi, ne ad laicam omnes vitam, sacra illis ordinatione prorsus interdicta, redigerentur; quod Episcopi nonnulli suadebant: sed S. Synodus iniquum duxit ut paucorum scelus aliis perniciem adferret. Itaque Monasterii titulum confirmavit, et exinde Clericorum frequentia in monasteriis viguit. Clemens V, in Concilio Viennensi constituit, ut *Monachi quilibet, ad monitionem Abbatis ad omnes sacros ordines excusatione legitima cessante promoveantur.* Eam verò hujus constitutionis rationem addit idem Lupus loco cit. *quia post ablatum per divitias opus manuum ceperunt Monachi ab otio invadi; ideoque sacro saltem ministerio adversus illud muniendos Pontifex judicavit.* Hodie igitur ad titulum monasticæ professionis monachi ordinantur.

§ IV.

DE PROPRIO ORDINATIONIS EPISCOPO.

XXV. Proprium sacræ ordinationis ministrum non nisi Episcopum jam inde ab Apostolico ævo semper in Ecclesia habitum fuisse perspicua demonstrant veterum Patrum, qua Græcorum, qua latinorum testimonia. Quinimò eorum nonnulli hoc tantum jure Episcopos Presbyteris eminere disertè scribunt; Hieronymus *Epist. 87 ad Evagrium*: Chrysostomus *Hom. in Ep. I ad Timoth.* Non negaverim quidem aliis etiam prerogativis Episcopos presbyteris præstare; id quod et idem illi antiqui Patres agnoscunt: at illud dumtaxat inde licet colligere, sacram ordinationem omni christiani nominis ævo tanquam Episcopalis dignitatis habitum fuisse. Verùm de hoc capite plura in Theologicis Institutionibus habebitis.

XXVI. Jam verò antiquissimo Ecclesiastico jure illud semper in Ecclesia viguit institutum, ut Episcopus non nisi Clericos suæ potestati subjectos ordinaret.

Qua de re Canonibus *Nicæno XVI Sardicensi XVIII* aliisque, Episcopis vetitum est Clericos ab aliis Episcopis ordinaros sine permisso eorum, a quibus ordinati fuerint, ad superiores ordines promovere. (**) Eandem Concilii Nicæni disciplinam suo roboravit Decreto Syn. Tolet. I. *In Exordio* constituens, *statuta Nicæni Concilii in ordinandis Clericis* perpetuo esse servanda: dein et Valent. *Can. VI.* (*)

XXVII. Igitur jure antiquo sola alicujus in Clerum adscriptio, tanquam præcipuus habebatur titulus, quo quis proprius ordinationis Episcopus haberetur: nullibi enim pœnam in Episcopum sancitam reperies, qui alienum laicum in suum clericum ordinasset. Quinimò laicum a quocumque Episcopo ordinari potuisse perspicua demonstrant illustrium virorum exempla: Origenis scilicet, Martini Turonensis, Epiphani, Hieronymi, Augustini &c. qui inconsultis Episcopis civitatum, ubi natale solum sortiti erant, ab aliis in clerum fuerunt admissi.

XXVIII. Verumtamen jure novo quadruplex agnoscitur proprius ordinationis Episcopus: nimirum ratione *beneficii, originis, domicilii, et familiaritatis.* Prioris, et alterius meminit Clemens IV, *Cap. 1. de Temporibus Ordinatis in VI,* tertii Bonifacius VIII *cap. 3 ibidem.* De quarto, nempe de familiaritate, mox pauca subnectemus.

XXIX. Ac primo potest quis ab eo Episcopo ordinari, in cujus territorio obtinet beneficium. Nomine beneficii quodvis venit sive curatum, sive simplex, tam si liberæ collationis sit, quàm si juris patronatus. Porro tam ex Tridentino *Sessione XXI Ref. cap. 2,* quàm ex Bulla *Speculatores* Innocentii XIII, illud discrete colligitur, non laicum quemlibet, cui beneficium sit Episcopus collaturus, sed clericum dumtaxat, qui beneficium reapse obtentum possideat extra Diœcesim suæ originis, vel domicilii, subditum alieno Episcopo fieri ex titulo beneficii. Quamobrem illud omninò requiritur, ut prima saltem, clericali tonsura ab Episcopo originis, vel domicilii sit initiatus, ut dein beneficii possessionem in aliena Diœcesi nactus ab ejusdem Episcopo ab superiores ordines promoveri possit.

XXX. Ad Beneficii rationem referri posse videtur Familiaritas, qua Episcopus antiquitus Ecclesiæ servos ordinabat, ipsique Ecclesiæ addecebat. Ex quo quum sensim mos inolevisset, ut Episcopi omnes indiscriminatim ordinarent famulos, unde plura irrepserunt scandala; hinc Syn. Trident. providè sanxit *Sess. XXIII, Ref. cap. 9* ut Episcopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi is per triennium secum fuerit commoratus, et beneficium quacumque fraude cessante, statim reapse illi conferat, consuetudine quacumque etiam immemorabili in contrarium non obstante.

XXXI. Originem quod spectat, profectò ex eadem Bulla satis non est, ut quis in aliqua Diœcesi natus sit, sed omninò requiritur, ut id non ex accidenti, occasione scilicet itineris, officii, legationis &c. evenerit, sed ex vera ac naturali patris origine. Jure quidem antiquo major habebatur ratio loci, ubi quis baptizatus esset: *Cap. 3 de Temporibus Ordinatis in VI* at jure novo, quod ad ordinationem, magis attendendus est locus nativitatis, quàm baptismi. Adhæc licet jure civili locus originis filii etiam ille habeatur, ubi pater natus est: *Leg. VI, § 1. Dig. ad Municipalem;* attamen ex mox laudata Decretali Episcopus Originis tantummodo loci illius Episcopus intelligitur, ubi ipsemet ordinandus ortum habuit, sive natus est: Garcia de Beneficiis *Part. VII, Cap. IX, num. 25.* Hallierius *Part. II, Sect. V, cap. III, art. 3, num. 2.*

XXXII. Episcopus denique domicilii censetur illius regionis Episcopus, in qua

ordinandus domicilium habet. Verùm domicilii ratio haud quidem ex diuturna inhabitatione, at potiùs ex animo, ac circumstantiis est desumenda. Aliquando enim vel perbrevis mora *domicilium* parit; scilicet ubi quis ab originis loco demigrat, ut alibi domum vel matrimonio, vel rerum suarum translatione, vel susceptis ibi propriis muniis, et oneribus constituat.

XXXIII. Postremò adeo verùm est, nonnisi a proprio Episcopo ordines suscipiendos esse, ut Tridentinum *Sess. XIV, Ref. cap. 1* hac in re etiam arctatis ratione Sacerdotalis beneficii facultatem adimat appellandi a recusatione proprii Episcopi; et *Sess. XXIII, Ref. cap. 1*, decernat, ut Episcopi per semetipsum ordines conferant; quod si ægritudine fuerint impediti subditos suos non aliter, quàm jam probatos, et examinatos ad alios Episcopos *ordinandos dimittant*.

(**) XXXIV. In Hispania regulares quantumvis exempti, Episcopum Diœcesis intra quàm situm est Monasterium residentiae, adire debent, ut ordinentur: ex Constitut. *Apostolici Ministerii*, § 17 id quod generatim decrevit Benedictus XIV, Constit. *Impositi nobis*. Diœcesano verò absente, aut impedito, a quocunque Catholico Antistite poterunt ordinari, testante in Dimissorialibus Prælo de causa cur Diœcesanus ordines non conferat. At non expedit, quod Regulares, ut examen subterfugiant Diœcesani, ipsius absentiam ex instituto expectent, aut ad alterius Diœcesis Monasterium se transferant. Prosper Lambert. *de Synodo Diœcesana Lib. IX, cap. 17, num. 4. (*)*

§ V.

DE LITTERIS DIMISSORIIS.

XXXV. Hujusmodi dimissio fit per litteras, quæ propterea *Dimissoria*, et *Commendatitia* dicuntur; at propriè differunt a dimissoriis commendatitiæ. Nam hæ ordinandi tantummodò testimonium, haud verò facultatis delegationem continent; porrò illæ utrumque complectuntur. Quamobrem ubi Tridentinum *Sess. XXIII, Ref. cap. 8* mandat, ut unusquisque a proprio Episcopo ordinetur, neque *ab alio promoveri petat*, nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur, profectò hujus litteras commendatitias, sive testimoniales, non dimissorias requirit. Circa litteras dimissorias illud hic juvat subnectere ex supra indic. Decreto jussu Gregorii XV, edito pro Regno Neap. eas nonnisi ad certum Episcopum omninò dirigendas: (**) ex Constitutione verò *Apostolici Ministerii*, § 5 neminem in Hispania ordinari posse, nisi eam litteris testimonialibus Episcopi domicilii, quibus constet aptitudo, et probitas ordinandi, sub pœna suspensionis ordinantis a collatione ordinum per annum, et ordinati a susceptorum exercitium ad proprii Episcopi arbitrium. (*)

(**) XXXVI. Hic necessario duximus adjiciendum, Apostolico Hispaniarum Nuntio interdictam penitus fuisse ordinandi facultatem Regio Decreto 19 Augusti an. 1767, et Dimissorias expediendi *Art. 18, Concordati an. 1737. (*)*

§ VI.

DE TEMPORIBUS ORDINATIONUM.

XXXVII. Per tria priora sæcula Ecclesia certa, ac statuta ordinationis tempora non habuit: quovis enim anni mense, ac die, prout res Ecclesiæ postularet,

ordines conferebantur. Id petat ex Cypriano, qui Aurelium Lectorem Kalendis Decembribus, et Optatum Hypodiamonum mense Augusto ordinavit: Pearsonius Annal. Cypriani *an. 250, n. 20*, tum Paullinus ipso Nativitatis Domini memoria sacro die ordinatus est: *Epist. VI, ad Sever.* At negandum non est plerumque mense Decembri, saltem in Romana Provincia, Episcoporum, Presbyterorum, et Diaconorum ordinationes per illud temporis fuisse peractas. Auctor enim pontificalis Damaso tributi ordinationes a Rom. Pontificibus ad Simplicium usque semper mense Decembri habitas memorat: tantummodò in Vitis Simplicii, et Gelasii addit Februarium. Verùm primus Gelasius ipse *Epist. IX, ad Episcopos Lucaniae cap. 11*, quinque tempora ordinationi præstituisse videtur: *Ordinationes etiam presbyterorum, inquit, et diaconorum, nisi certis temporibus, et diebus exerceri non debent; id est quarti mensis jejuniò, septimi, et decimi, sed et quadragesimæ initio, et mediana quadragesima die sabbati jejuniò circa vesperam noverint celebrandas.*

XXXVIII. Eadem hæc tempora distinctiùs ab Alexandro III, præstituta sunt: rescribit enim *cap. 3 de Temporibus Ordinatis*, nisi in quatuor jejuniòrum temporibus, Sabbato sancto ante Pascha, et Sabbato ante Dominicam Passionis Episcoporum nemini licere sacros ordines conferre, præterquam R. Pontifici.

XXXIX. Horam quod spectat, antiquitus vespere Sabbatum sequente ordinationi inchoabatur, (**) continuato jejuniò, quod ex Apostolorum emanare doctrina censet Leo P. *Epist. ad Diosc. Alexand. Cap. I*, eo quod illi *jejunantes, et orantes* Paulum, et Barnabam ordinaverint: *Act. XIII, v. 3. (*)* et ad diei Dominicæ mane protrahabatur, et quidem ut ordinatus vel consecratus, vel certè sacram Eucharistiam participare posset: Theodoret. *Histor. Relig. cap. 13*, Epiph. *Epist. ad Joan. Hierosolymit.* Ne autem jejunii continuatio ad matutinas usque diei Dominicæ horas ordinantes, et ordinandos defatigaret, ordinationes ipsius Sabbati vespere adfixæ sunt. Demùm secutis temporibus ad tertiam diei Dominicæ horam consecrationes Episcoporum, et generales ordinationes clericorum ad matutinas Sabbati horas translatae sunt.

XL. Illud hic juvat animadvertere, Græcos antiquum adhuc morem servare: scilicet, ut nullum ordinationibus præstitutum habeant diem: id quod ipsi Summi Pontifices Cælestinus III, et Innocentius III, agnovere: *Cap. 6 et 11, de Temporibus Ordinatis*. Verùm in Quadragesimâ solis Sabbatis, Dominicis, et Annuntiationis B. V. Mariæ festo Presbyteratum, et Diaconatum conferunt. Etenim æque ac Latini in pleno sacrificio ordinationes celebrant. Porrò in aliis Quadragesimæ diebus, in quibus jejuniò exactè custodiunt, præsanctificata tantum participant.

XLI. Hactenus dicta de ordinibus sacris, et majoribus, de inferioribus ne intelligas: hi enim quocumque dominico, vel festo die sub ritu duplici conferri possunt: *Cap. 3 de Temporibus Ordinatis*. mane tamen nisi aliud obtineat ex consuetudine. Collatio demùm primæ tonsuræ, uti habetur in Pontificali Romano, nulli certæ diei, nullique certæ horæ est adligata.

XLII. Ut quis extra tempora ad sacros ordines promoveri possit, dispensatione indiget, quàm solus R. Pontifex concedit, quaque nonnulli Regulares fruuntur. Verùm diù, et sæpè a Doctoribus disputatum est, num Privilegia ejusmodi per Bullam Innocentii XII, an. 1693 abrogata essent. Benedictus XIII in Synodo Romana *Tit. V de Temporibus Ordinatis, cap. 2* declaravit, privilegia illa adhuc in suo robore subsistere, iisdemque Regulares absque novo indulto Apostolico tuto posse uti. Porrò non desunt Canonistæ, qui censent ejusmodi privilegia ad

illos tantummodò Regulares convenire, quibus non per viam communicationis, sed expressè, et speciàtim ab Sede Apostolica elargita fuerint. Hanc sententiam probare videtur Benedictus XIV, *Const. XXVII, Tom. II Bullarii.*

§ VII.

(**) DE APTO LOCO ORDINIBUS CONFERENDIS. (*)

(**) XLIII. Nemo est qui nesciat ordinationes Sacrorum Ministrorum fieri olim solitas palam, et in totius populi conspectu, ut *sit ordinatio justa, et legitima, quæ omnium suffragio, et iudicio fuerit examinata*: Cypr. *Ep. LXVIII.* Id ipsum innuit Theophilus in *Commonit. Can. VI*, quum asserit, ordinationes habitas in *media Ecclesia*, id est, adstante universo fidelium cœtu. Etenim christiano populo, cui noti magis sunt ordinandorum mores jus inerat scrutini, seu examinis; vi cujus repellere poterat, quos noverat indignos: Syn. Bracar. II, *Can. III*, Eandem disciplinam confirmavit Syn. Chalced. decernens *Can. VI*, neminem nisi *manifeste* in Ecclesia, aut in Martyrio ordinandum; et Leo P. *Epist. ad Dioscor.* quum ait, quod Sacerdotalis, vel Levitica ordinatio sub lege *Divini officii substituat*ur. (*)

(**) XLIV. Itaque per decem priora Ecclesiæ sæcula nullibi, nisi in maxima Sedis Episcopalis Ecclesia, ministrantibus clericis plebeque præsentem sacræ Ministrorum inaugurationes agebantur. At sæculo XI, quo plurimum Ecclesiastica disciplina detrimenti passa est, cœperunt Episcopi privatas ordinationes peragere, ita ut S. Antoninus in *Summa Part. III, Tit. XIV, cap. XVI, § 17*, apertè jam docuerit, moribus inductum esse, ut Episcopi possent, in qua maluerint Ecclesia, ordinationes celebrare; qua doctrina a posterioribus recepta Summistis, eo ventum est, ut periret omninò pristina ordinationum disciplina. (*)

(**) XLV. Verùm Tridentina Synodus veterem intendens restituere ordinandi morem, decrevit *Sess. XXIII Ref. cap. 8*, ut sacræ ordinationes in *Cathedrali Ecclesia vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis publice celebrentur; si autem in alio Diocesis loco, præsentem Clero loci, dignior quantum fieri poterit Ecclesia adeatur.* Id quod constituit dein S. Carolus Borrom. in Concil. Mediolanen IV, et confirmavit Innocentius XIII, in præf. *Constitut. Apostolici Ministrarii §. 17.* Æquum est ergo, ut Episcopi publicas celebrent ordinationes in Cathedrali Ecclesia, atque intra Missarum sollempnia, ministrantibus Canonicis, quos id nullo titulo decet molestè ferre. Videsis Hallierius *de Sacra Election. Sect. VI, cap. II, art. 1, § 5.* Hæc de sacrorum ordinum inaugurationibus intelligas necesse est; inferiores enim constat collatos nonnunquam fuisse privatim, nec ipso excepto Subdiaconatu: Hailier. *ubi supra.* (*)

CAPUT DECIMUMNONUM.

DE CANONICIS, ET VICARIO CAPITULARI.

I. Canonicorum nomen omnibus olim clericis commune fuit: Basilius *Epist. I, Canonica Can. VI*, eo quod *Canon*, sive *Matriculæ* Ecclesiæ adscripti essent, cujus stipendiorum participes erant. Quamobrem qui deinde Magnatum Oratoriis

serviebant Presbyteri, non dicebantur Canonici, eo quod ab illis, non autem ab Ecclesia sustentarentur. Tum inducta Clericorum vita communi, eo quoque Canonici dicti sunt, quod astricti quadam Ecclesiastica Regula, *secundum canonem*, sive *regulam* adstricti, vitam ducerent.

II. Ecclesiastica ejusmodi Regula vitam communem potissimum præcipiebat; quæ quidem in prima Hierosolymorum Ecclesia omnibus fidelibus sub Apostolis agebatur: *Act. V*, Sed quum ab ea vivendi ratione recessissent laici, soli Clerici deinceps eam coluerunt. *Omnia*, agebat Tertull. in *Apolog. indiscreta sunt apud nos.* Et Hier. de Clericis loquens *Can. VII, Caus. 12, Q. I.* illi, inquit, *victu, et vestitu contenti nullam inter se proprietatem habentes debent habere omnia communia.* (**) Nisi dicas Tertullianum in eo loci non de Clericis dumtaxat, sed de omnibus Christianis loqui; et Hieronymum auctorem non esse Epistolæ ex qua depromptus dicitur præf. Canon; atque adeo verosimile esse, ignotam fuisse Clericis per tria priora sæcula communem vivendi normam. (*)

III. At sævientibus persecutionibus quum vix Clerici clandestinos conventus agere possent, vitæ communio in eo posita fuit, ut ex bonis Ecclesiæ certas sibi quisque portiones, sive sportulas in dies, aut menses singulos acciperent. Unde Clerici a S. Cypriano *Epist. 66, Fratres sportulantes* dicuntur, et quod nos nunc *suspensionem a beneficio* dicimus ab eo *suspensio a divisione mensuræ* redditur.

IV. Post pacem Ecclesiæ redditam cœperunt Episcopi in suis Cathedralibus Ecclesiis Clericos secum retinere, quibus et habitatio, et mensa, ceteraque communia essent. Id in Oriente obtinuisse discimus ex S. Basilio *Epist. 63*, et ex Sozomeno *Lib. VI, cap. 31.* Ex Orientali verò Ecclesia in Occidentalem migrasse opera S. Eusebii Vercellensis, quum ab Athanasio ex Oriente remigravit, memorie prodidit Ambrosius *Epist. 26*, ubi scribit *illum Eusebium conjunxisse officia Clericorum, et instituta Monachorum.* Hanc vivendi disciplinam ab Eusebio adripuit Ambrosius, indeque in suas Ecclesias derivarunt S. Martinus Turon. S. Paullinus Nolan. alique; ac præ ceteris M. Augustinus in sua Hippon. Ecclesia, quem, teste Possidio in ejus vita, complures Episcopi secuti sunt. (**) Verùm Augustinus Clericorum expertus inconstantiam, *ecce, ait in conspectu Dei muto consilium: qui volunt habere aliquid proprium, maneat ubi volunt, non eis aufero clericatum, nolo habere hypocritas*: *Can. XVIII, Caus. 12, Q. I.* (*)

V. Quum verò frigescente charitate communis Clericorum vita passim intermitteretur, sanctorum virorum opera diversis in locis subinde restituta est. Hinc Isidorus, scilicet Hispalensis, antiquum vitæ communis institutum in Hispania instauravit, et Cronogangus Episcopus Metensis in Gallia tempore Pipini Regis suis Clericis in unum Cœnobium collectis opportunas regulas tradidit, quibus corrupti mores integritati redderentur.

VI. Salutare hoc Institutum tum pietissimi Reges Pipinus, Carolus M. et Ludovicus Pius confirmarunt, tum Concilia Gallicana maximopere commendarunt, et promoverunt. Cronogangi regulam, agente potissimum Ludovico Pio an. 816, pleniorum dedit Synodus Aquisgranensis, Canonicisque omnibus servandam proposuit: (**) et in Concilio Romano an. 826, agente Eugenio II, ea Clericis præscripta est vivendi methodus, ut intra claustra monachorum more degerent, unam habentes mensam, unum dormitorium, et communes reliquas officinas: *Can. III, Caus. 12, Q. I.* (*) Ex quo tempore in omnibus penè Gallicanis Ecclesiis Cathedralibus, et Parochialibus, atque adeo (collapsa monastica disciplina) in ipsis monachorum claustris communis clericorum vita ins-